

คำวินิจฉัยของ นายอรรถ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔/๒๕๕๕

วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง ประธานวุฒิสภาส่งคำร้องของสมาชิกวุฒิสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ความเป็นรัฐมนตรี
ของรัฐมนตรีสิบคน สิ้นสุดลงเฉพาะตัว กรณีดำรงตำแหน่งในห้างหุ้นส่วนและบริษัท หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปความได้ว่า นายวิจิต พูลลาภ สมาชิกวุฒิสภา
กับคณะรวมสามสิบสองคน เห็นว่า ผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีในคณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบัน (นายชวน
หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี) ดำรงตำแหน่งในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหา
ผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกันขณะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีอันเป็นการฝ่าฝืนต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๘
อาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๖ วรรคสอง ยื่นคำร้องต่อประธานวุฒิสภาเพื่อขอให้ศาล
รัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยสถานภาพของรัฐมนตรีจำนวนสิบคน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๖
รัฐมนตรีดังกล่าว คือ

๑. นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เป็นกรรมการบริษัท
ศิรินครการท่องเที่ยว จำกัด

๒. นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
เป็นกรรมการบริษัท บ้านอาทิตย์ จำกัด บริษัท เอ.โอ. เอ็นเทอร์ไพรส์ จำกัด และบริษัท รังสิต
น้ำผลไม้ จำกัด

๓. นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นกรรมการบริษัท
พี. เอส. ดี. เอ็น. จำกัด และบริษัท เคนซิง คอนสตรัคชั่น จำกัด

๔. คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการบริษัท
พริสมา อินโฟ จำกัด

๕. นายพิเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง เป็นกรรมการบริษัท
พินัยประสิทธิ์ จำกัด

๖. หม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เป็นหุ้นส่วน
ผู้จัดการห้างหุ้นส่วนจำกัด สวนพะยอม เป็นกรรมการบริษัท งามดูพลี จำกัด และบริษัท พันธุ์ทิพย์
พาร์ค จำกัด

๓. นายประดิษฐ์ กัทรประสิทธิ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม เป็นกรรมการบริษัท อิมโพลีแอส จำกัด และบริษัท โรแอล โฮลดิ้งส์ จำกัด

๔. นายไชยา สะสมทรัพย์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม เป็นกรรมการบริษัท โมบาย เทล จำกัด และบริษัท สุพีเรีย ออดิโอ จำกัด

๕. นายวัฒนา อัสวเหม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ห้างหุ้นส่วนจำกัด พลังงานไทย

๑๐. นายรักษ์ ตันดิสุนทร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ เป็นหุ้นส่วนห้างหุ้นส่วนจำกัด ปิ่นชำนานู

ศาลรัฐธรรมนูญได้ให้โอกาสผู้ร้อง และผู้ถูกร้องชี้แจงก่อนการวินิจฉัย และได้ออกนั่งพิจารณา

๑. นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ ชี้แจงว่า บริษัท ศิรินครการท่องเที่ยว จำกัด จดทะเบียนจัดตั้ง เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๓๓ทุนจดทะเบียน ๑ ล้านบาท มีกรรมการ ๕ คน โดยผู้ถูกร้องถือหุ้น ๑๕๐ หุ้น เป็นกรรมการ นับแต่จดทะเบียนจัดตั้งจนถึงปัจจุบันโดยบริษัทไม่ได้ประกอบกิจการใดๆ ไม่เคยเรียกประชุมกรรมการ ไม่เคยเรียกประชุมผู้ถือหุ้น ไม่ได้จัดทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ไม่เคยส่งบัญชีงบดุลต่อกระทรวงพาณิชย์

เมื่อประมาณต้นปี ๒๕๓๕ ผู้ถูกร้องเคยพบนายภูเมธ ด้านพัฒนานุกุมิ ซึ่งเป็นกรรมการผู้มีอำนาจลงชื่อผูกพันบริษัท ผู้ถูกร้องได้บอกว่าไม่มีผู้ใดสนใจที่จะให้บริษัทดำเนินการต่อไป ผู้ถือหุ้นและกรรมการได้แยกย้ายกันไปแล้ว ควรเลิกบริษัทเสีย นายภูเมธ ก็เห็นด้วยและรับว่าจะดำเนินการเลิกบริษัท เคยมีผู้แจ้งให้ทราบว่าได้เลิกบริษัทเรียบร้อยแล้ว ผู้ถูกร้องเข้าใจโดยสุจริตว่า บริษัทได้เลิกประกอบกิจการและผู้ถูกร้องก็พ้นจากภาระทั้งปวงที่เกี่ยวกับบริษัทดังกล่าวแล้ว

๒. นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ ชี้แจงว่า ผู้ถูกร้องเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัทต่างๆ รวมสิบสามบริษัท ต่อมาเมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ได้ทำหนังสือถึงประธานกรรมการบริษัทต่างๆ ทั้งสิบสามบริษัทขอลาออกจากตำแหน่งกรรมการก่อนมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งผู้ถูกร้องเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ต่อมาบริษัทต่างๆ ดำเนินการจดทะเบียนการลาออกจากการเป็นกรรมการของผู้ถูกร้องต่อสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร รวมสิบบริษัท จึงไม่มีชื่อผู้ถูกร้องเป็นกรรมการบริษัทดังกล่าวอีกต่อไป คงมีเพียงสามบริษัทที่ยังไม่ได้ดำเนินการ คือ (๑) บริษัท บ้านอาทิตย์ จำกัด (๒) บริษัท เอ. โอ. เอ็นเทอร์ไพรส์ จำกัด และ (๓) บริษัท รังสิตน้ำผลไม้ จำกัด เนื่องจากเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการของทั้งสามบริษัท

ยังไม่ได้ดำเนินการจดทะเบียนการลาออกจากการเป็นกรรมการของผู้ถูกร้องต่อสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ ผู้บริหารและพนักงานบริษัทรวมทั้งผู้ถูกร้อง ต่างเข้าใจว่า มีการดำเนินการจดทะเบียนการลาออกจากการเป็นกรรมการของผู้ถูกร้องต่อสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานครแล้ว ผู้ถูกร้องเห็นว่า การทำหนังสือขอลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัททั้งสิบสามบริษัทแล้ว ย่อมมีผลตามกฎหมายทันทีเมื่อหนังสือขอลาออกดังกล่าวถึงประธานกรรมการบริษัท ประกอบกับการดำเนินการจดทะเบียนการลาออกจากการเป็นกรรมการของผู้ถูกร้องในบริษัทดังกล่าวต่อสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท กรุงเทพมหานคร นั้น เป็นหน้าที่ของบริษัทที่จะต้องไปดำเนินการ อนึ่ง ในกรณีบริษัท รังสิตน้ำผลไม้ จำกัด นั้น ไม่สามารถจัดตั้งโรงงานได้เพราะไม่อยู่ในเขตพื้นที่ที่จะได้รับการส่งเสริมการลงทุน ผู้เริ่มโครงการจึงตกลงเลิกกิจการที่ได้เตรียมไว้ทั้งหมด

๓. นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ ชี้แจงว่า เคยเป็นกรรมการของบริษัท พี. เอส. ดี. เอ็น. จำกัด และบริษัท เคนซัง คอนสตรัคชั่น จำกัด ตั้งแต่ประมาณปี ๒๕๓๐ และ ๒๕๓๓ ตามลำดับ แต่ได้ยื่นหนังสือลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๓๓ ถึงคณะกรรมการของบริษัทดังกล่าว ขอลาออกจากตำแหน่งกรรมการบริษัทในวันเดียวกัน เนื่องจากได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม ในคณะรัฐมนตรีที่มี พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรีหลังจากผู้ถูกร้องขอลาออกจากกรรมการบริษัททั้งสอง ผู้ถูกร้องไม่เคยเข้าไปเกี่ยวข้องกับบริหารจัดการ หรือการประกอบธุรกิจของบริษัทอื่น เมื่อปรากฏเป็นข่าวทางสื่อมวลชน ได้ตรวจสอบเอกสารทางทะเบียนที่กระทรวงพาณิชย์ พบว่า บริษัททั้งสองยังไม่ได้ดำเนินการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการตามหนังสือลาออกของผู้ถูกร้อง ผู้ถูกร้องจึงมีหนังสือถึงกรรมการผู้จัดการบริษัททั้งสอง ขอให้ดำเนินการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการ ปรากฏว่า บริษัท พี. เอส. ดี. เอ็น. จำกัด และบริษัท เคนซัง คอนสตรัคชั่น จำกัด จดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการบริษัท โดยถอนชื่อผู้ถูกร้องออกจากรายชื่อกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ ๒ และวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ตามลำดับ

ผู้ถูกร้องชี้แจงต่อไปอีกว่า เนื่องจากได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ มีผลทำให้รัฐมนตรีทั้งหมดพ้นจากตำแหน่ง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๕ (๒) ดังนั้น ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องจึงสิ้นสุดลง ด้วยเหตุนี้คำร้องของสมาชิกวุฒิสภาที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาว่า ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องได้สิ้นสุดลงแล้วนั้น จึงไม่มีประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญจำต้องหยิบยกขึ้นมาพิจารณาอีกต่อไป

๔. คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ ชี้แจงว่า บริษัท พิธสมา อินโฟ จำกัด จดทะเบียนจัดตั้งเมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๓๗ มีสำนักงานตั้งอยู่เลขที่ ๔/๑๕ ซอยเย็นอากาศ ๑ ถนนนางลิ้นจี่

แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ผู้ถูกร้องเป็นกรรมการด้วยคนหนึ่ง ร่วมกับกรรมการอื่นอีก ๕ คน คือ นางปนัดดา เลิศล้ำอำไพ นางสาวศันสนีย์ โกสีย์ นายปรีดี ขวัญงาม นางจะรวย จันทร์ทอง และนางสาวพาฝัน ศุภวานิช อย่างไรก็ตาม นับแต่ตั้งบริษัทเป็นต้นมาบริษัทไม่เคยดำเนินธุรกิจใดๆ เลย ต่อมาประมาณปี ๒๕๓๕ ผู้ถูกร้องได้แจ้งด้วยวาจาต่อกรรมการบริษัทสองคน คือ นางปนัดดา และนางสาวพาฝัน ว่า ขอลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท และโอนหุ้นให้แก่ นางสาวพาฝัน แล้ว จึงไม่ขอเกี่ยวข้องกับบริษัทอีก เพราะไม่มีความรู้เกี่ยวกับธุรกิจ ต่อมากรรมการบริษัทอีกห้าคน ตกลงกันว่าจะจดทะเบียนเลิกบริษัท เพราะเห็นว่าไม่มีการจ้างพนักงาน ไม่มีทรัพย์สินใด ๆ และบริษัทไม่มีรายได้ ปี ๒๕๔๐ ก่อนเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้ถูกร้องได้โทรศัพท์สอบถามนางสาวพาฝันว่าจัดการเรื่องการลาออกจากการบริหารของบริษัทของผู้ถูกร้องเรียบร้อยแล้ว ได้รับแจ้งว่าบริษัทได้เลิกไปนานแล้ว ผู้ถูกร้องจึงเข้าใจและเชื่อโดยสุจริตว่า บริษัทเลิกไปแล้ว ประกอบกับก่อนหน้านี้ เมื่อปลายปี ๒๕๓๕ ผู้ถูกร้องได้แสดงเจตนาขอลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทต่อกรรมการบริษัทสองคนแล้ว ถือว่ามีผลนับแต่ผู้รับการแสดงความเจตนาทราบการแสดงความเจตนาดังกล่าว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๖๘ หลังจากนั้น ผู้ถูกร้องไม่เคยเข้าไปเกี่ยวข้องกับบริษัทอีกและนับแต่ก่อตั้งบริษัทจนถึงปัจจุบัน ผู้ถูกร้องไม่เคยได้รับผลประโยชน์จากบริษัท

๕. นายพิเชษฐ พันธุ์วิชาตกุล ชี้แจงว่า บริษัท พินัยประสิทธิ จำกัด จดทะเบียนจัดตั้งเมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๒๔ ตั้งอยู่เลขที่ ๒๕ หมู่ที่ ๑ ถนนราษฎร์บูรณะ แขวงราษฎร์บูรณะ เขตราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร ดำเนินกิจการนำไม้ซุงจากประเทศอินโดนีเซียเข้ามาเลื่อยแปรรูปจำหน่ายในประเทศไทย เมื่อรัฐบาลอินโดนีเซียมีกฎหมายห้ามส่งไม้ซุงออกนอกประเทศ บริษัทต้องหาไม้ซุงจากภายในประเทศเพื่อป้อนโรงเลื่อย และดำเนินการขาดทุนตลอดมา จนหมดทุนในปี ๒๕๒๗ และเลิกกิจการในที่สุดเมื่อปี ๒๕๒๘ โดยส่งงบการเงินครั้งสุดท้าย เมื่อปี ๒๕๒๘ หลังจากนั้นไม่ได้ดำเนินการใดๆ ปัจจุบันไม่มีผู้บริหาร ไม่มีทรัพย์สิน ไม่มีสำนักงานให้ติดต่อได้ คณะกรรมการและผู้ถือหุ้นเคยมีมติร่วมกันให้เลิกกิจการตั้งแต่ปี ๒๕๒๘ ผู้ถูกร้องจึงเข้าใจว่า จดทะเบียนเลิกบริษัทไปแล้ว หรือมิฉะนั้นก็ถูกนายทะเบียนจำหน่ายเป็นบริษัทร้างไปนานแล้ว ไม่ทราบว่าจะยังมีทะเบียนบริษัทตกค้างอยู่จนบัดนี้

เมื่อบริษัท พินัยประสิทธิ จำกัด หยุดดำเนินกิจการทั้งหมด และตกลงเลิกกิจการในปี ๒๕๒๘ ได้มอบหมายให้ นายอุเทน วรกุลชัย กรรมการผู้จัดการไปดำเนินการเลิกบริษัท แต่ต่อมานายอุเทนถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๓๖ ส่วนกรรมการอื่นๆ ได้แก่ นายวิบูลย์ โมทนีชาติ และนายแสงชัย แซ่เจี๋ย ได้ย้ายถิ่นที่อยู่ไปหลายปีแล้ว ผู้ถูกร้องไม่ทราบว่าก่อนถึงแก่กรรม นายอุเทนไม่ได้ไปดำเนินการเลิกบริษัท อย่างไรก็ตาม บริษัทนี้ไม่มีแล้ว โรงเลื่อยและสำนักงานของบริษัทถูกรื้อถอน

ไปแล้ว สถานที่ที่เคยเป็นที่ตั้งบริษัทดังกล่าว ปัจจุบันเป็นที่ประกอบกิจการอยู่ต่อเรือ ผู้ถูกร้องไม่เคยเกี่ยวข้องกับใดๆ กับบริษัทอีกหลังจากปี ๒๕๒๘

ผู้ถูกร้องชี้แจงต่อไปอีกว่า มีข้อสังเกตตามหนังสือรับรองของสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท กรุงเทพมหานคร กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ ออกให้ ณ วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๓ มีหมายเหตุข้อควรทราบ่า “นิติบุคคลนี้ขาดส่งงบการเงินปี ๒๕๔๒” ซึ่งแท้จริงไม่ได้ส่งงบการเงินตั้งแต่ปี ๒๕๒๘ ติดต่อกันจนถึงปี ๒๕๔๒ และยังระบุต่อไปอีกว่า “หนังสือติดต่อของกองบัญชีธุรกิจ กรมทะเบียนการค้า ตามที่ตั้งที่ได้จดทะเบียนไว้ ปรากฏว่าไปรษณีย์ส่งคืน”

๖. หม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร ชี้แจงว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัด สวนพะยอม จดทะเบียนเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๒ มีเงินลงทุน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท มีพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุขุมภินันท์ เป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิด ลงหุ้นด้วยเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท และผู้ถูกร้องเป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด และดำรงตำแหน่งหุ้นส่วนผู้จัดการของห้าง ฯ ลงหุ้นด้วยเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ต่อมาปี ๒๕๓๔ ห้าง ฯ ได้เพิ่มเงินลงทุนเป็น ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุขุมภินันท์ลดเงินหุ้นลงเหลือ ๑๐,๐๐๐ บาท ผู้ถูกร้องรับโอนเงินลงหุ้น ๕๐,๐๐๐ บาท และเพิ่มเงินลงหุ้นอีก ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๒,๕๕๐,๐๐๐ บาท ต่อมาวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ผู้ถูกร้องลาออกจากตำแหน่งหุ้นส่วนผู้จัดการของห้าง ฯ กับพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุขุมภินันท์ ผู้เป็นหุ้นส่วน เพื่อเข้ารับตำแหน่งทางการเมือง ขณะนั้นห้าง ฯ ได้หยุดประกอบกิจการแล้ว และในที่สุดหม่อมราชวงศ์วโรส บริพัตร ตกลงเข้ามาเป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด และดำรงตำแหน่งหุ้นส่วนผู้จัดการของห้าง ฯ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๐ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

ห้างหุ้นส่วนจำกัด สวนพะยอม หยุดประกอบกิจการตั้งแต่ปี ๒๕๓๕ มียอดขาดทุนสะสมถึงปี ๒๕๔๒ เป็นเงิน ๕๔๒,๔๖๒.๘๘ บาท หลังจากผู้ถูกร้องลาออกจากตำแหน่งหุ้นส่วนผู้จัดการของห้าง ฯ ผู้ถูกร้องไม่เคยได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์ หรือผลกำไรจากห้าง ฯ เลย

บริษัท งามดูพลี จำกัด จดทะเบียนเมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๒๑ มีทุนจดทะเบียน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท แบ่งเป็น ๑๐,๐๐๐ หุ้น มูลค่าหุ้นละ ๑๐๐ บาท ต่อมาวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๓๔ ได้เพิ่มทุนจดทะเบียนเป็น ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยผู้ถูกร้องและนายวีรพิชย์ สารกิจปรีชา ได้นำเงินมาร่วมลงทุนให้แก่บริษัทเพื่อช่วยเหลือนายฐิติวัฒน์ โปษยานนท์ จึงได้เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการของบริษัท ต่อมาบริษัทมีปัญหาด้านการเงินมาก มีผลการประกอบการขาดทุน ตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ เนื่องจากความไม่โปร่งใสในการบริหารงานของนายฐิติวัฒน์ ทำให้นายวีรพิชย์ ลาออกจากกรรมการบริษัทในปี ๒๕๓๖ ส่วนผู้ถูกร้องได้ลาออกจากกรรมการบริษัทกับนายฐิติวัฒน์ กรรมการ

ผู้จัดการ เมื่อต้นปี ๒๕๓๘ ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาที่บริษัทได้หยุดประกอบกิจการแล้ว ต่อมาวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๔๐ นายฐิติวัฒน์ ได้ขายอาคารที่ทำการของบริษัท เลขที่ ๓๒๑/๓๘ ถนนนางลิ้นจี่ แขวงช่องนนทรี เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร ให้แก่บุคคลภายนอก และผู้ซื้อได้ใช้ประกอบการค้าประเภทซัก อบ รีด เสื้อผ้า มีชื่อร้านว่า “ว็อย เฮาส์ ซัก อบ รีด”

เมื่อมีการตรวจสอบผู้ถูกร้อง กรณีดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัท งามดูพลี จำกัด ผู้ถูกร้องพบว่า หลังจากผู้ถูกร้องได้ลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท งามดูพลี จำกัด ในปี ๒๕๓๘ ซึ่งเป็นช่วงที่บริษัทหยุดประกอบกิจการแล้ว นายฐิติวัฒน์ ได้เดินทางไปทำงานและพักอาศัยอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ ตลอดมาจนถึงปัจจุบัน โดยนายฐิติวัฒน์ ไม่ได้ดำเนินการจดทะเบียนการลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทของผู้ถูกร้อง รวมทั้งการขอจดทะเบียนเลิกบริษัท งามดูพลี จำกัด ดังนั้น การที่ผู้ถูกร้องได้ลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท งามดูพลี จำกัด แล้ว และบริษัทได้ปิดกิจการไปแล้ว ตั้งแต่ปี ๒๕๓๘ ก่อนที่ผู้ถูกร้องตัดสินใจทำงานด้านการเมือง ย่อมหมายถึงการสิ้นสุดอำนาจหน้าที่ในตำแหน่งกรรมการบริษัท งามดูพลี จำกัด ด้วย

บริษัท พันธุ์ทิพย์ พาร์ค จำกัด จดทะเบียนเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๓๒ มีทุนจดทะเบียนเริ่มแรก ๕๐๐,๐๐๐ บาท ต่อมาปี ๒๕๓๔ ได้เพิ่มทุนจดทะเบียนเป็น ๓๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ในปี ๒๕๓๕ ผู้ถูกร้องและนายเอนก ศรีชีวะชาติ ในฐานะประธานกรรมการและเหรียญกษาปณ์ของมูลนิธิ จุมภฏ - พันธุ์ทิพย์ ในฐานะผู้ถือหุ้นรายใหญ่และเป็นผู้ให้บริษัท พันธุ์ทิพย์ พาร์ค จำกัด เช่าที่ดิน ได้รับเกียรติจากบริษัท พันธุ์ทิพย์ พาร์ค จำกัด ให้เข้าเป็นกรรมการบริษัทเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๓๕ กรรมการมีห้าคน ตามข้อบังคับของบริษัท พันธุ์ทิพย์ พาร์ค จำกัด กรรมการจะต้องออกจากตำแหน่งโดยจำนวนหนึ่งในสาม เมื่อมีการประชุมสามัญครั้งแรกในทุกๆ ปีต่อไป โดยกรรมการผู้ออกไปนั้นอาจได้รับเลือกเข้ารับตำแหน่งอีกได้ นับตั้งแต่ครบวาระและออกจากตำแหน่งกรรมการบริษัทเมื่อปี ๒๕๓๗ บริษัทไม่เคยติดต่อให้ผู้ถูกร้องและนายเอนก เข้าร่วมประชุมกรรมการบริษัทอีกเลย รวมทั้งไม่มีการแจ้งให้ทราบถึงการแต่งตั้งผู้ถูกร้อง และนายเอนก กลับเข้ามาเป็นกรรมการบริษัทอีกแต่อย่างใด จึงถือได้ว่าผู้ถูกร้องและนายเอนก หมดวาระการดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัท พันธุ์ทิพย์ พาร์ค จำกัด ตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ แล้ว

๗. นายประดิษฐ์ ภัทรประสิทธิ์ ชี้แจงว่า เคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัท อิมโบลีคส์ จำกัด ตั้งแต่ปี ๒๕๒๕ แล้วลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทดังกล่าว โดยมีหนังสือลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๔๐ ถึงประธานกรรมการบริษัท ขอลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทในวันเดียวกัน

แต่มิใช่เป็นการลาออกเพื่อไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี เพราะขณะนั้นพรรคการเมืองที่ผู้ถูกร้องสังกัด เป็นพรรคการเมืองฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ต่อมาเมื่อมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ได้ส่งสำเนาหนังสือ ลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทต่างๆ รวมทั้งบริษัท อิมโพลีคซ์ จำกัด ให้เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ทราบด้วย และผู้ถูกร้องเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัท โรแยล โฮลดีนึ่งส์ จำกัด ตั้งแต่ประมาณปี ๒๕๒๕ ต่อมาหนังสือลงวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ถึงประธานกรรมการบริษัท ขอลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทในวันเดียวกัน แต่มิใช่เป็นการลาออกเพื่อไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี เพราะช่วงเวลาดังกล่าวห่างจากการดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีเกือบ ๑๐ เดือน ต่อมา เมื่อมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ได้ส่งสำเนา หนังสือลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทดังกล่าว พร้อมทั้งการเป็นกรรมการบริษัทอื่นๆ ให้เลขาธิการ คณะรัฐมนตรีทราบด้วย การที่ผู้ถูกร้องยังคงมีชื่อเป็นกรรมการบริษัททั้งสองนั้น เป็นความบกพร่อง ของบริษัทเองที่มีได้ดำเนินการแก้ไขทางทะเบียน แต่ต่อมาบริษัททั้งสองได้ดำเนินการจดทะเบียนแก้ไข รายชื่อกรรมการถูกต้องแล้วตามหนังสือรับรองของสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร ทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ ออกให้ ณ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

๘. นายไชยา สะสมทรัพย์ ซึ่งแจ้งว่า ได้ยื่นหนังสือลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๓๘ ถึงกรรมการ ผู้จัดการบริษัท โมบาย เทล จำกัด ขอลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทตั้งแต่วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๓๘ คณะกรรมการบริษัทมีมติเป็นเอกฉันท์ อนุมัติให้ผู้ถูกร้องลาออกจากรับตำแหน่งกรรมการบริษัท ได้ตั้งแต่วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๓๘ เป็นต้นไป และได้ยื่นหนังสือลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๒ ถึงประธานกรรมการบริษัท สุพีเรีย ออดิโอ จำกัด ขอลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทตั้งแต่วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๒ คณะกรรมการบริษัทในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๒ มีมติรับทราบ และเห็นชอบให้ผู้ถูกร้องลาออกจากรับตำแหน่งกรรมการบริษัทได้ นับแต่ผู้ถูกร้องลาออก จากกรรมการบริษัททั้งสอง ผู้ถูกร้องไม่เคยเข้าไปเกี่ยวข้อง หรือรู้เห็นการกระทำใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับ บริษัททั้งสอง

๙. นายวัฒนา อัสวเหม ซึ่งแจ้งว่า เคยเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการของห้างหุ้นส่วนจำกัด พลังงานไทย ปี ๒๕๑๗ ได้ลาออก และปี ๒๕๑๘ ได้โอนหุ้นให้ผู้อื่น ต่อมาปี ๒๕๑๕ ได้รับโอนหุ้นกลับมา เป็นของตนและกลับเข้ามาเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการอีก ในที่สุดได้ขอลาออกจากหุ้นส่วนผู้จัดการและโอนหุ้น ทั้งหมดให้แก่ นายสุพจน์ เหลืองธรรมธาดา ตั้งแต่วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ นายสุพจน์ ได้เป็น หุ้นส่วนผู้จัดการตั้งแต่นั้นมา แต่นายสุพจน์ ยังไม่ได้นำสัญญาหุ้นส่วนแก้ไขเพิ่มเติมไปจดทะเบียน

๑๐. นายรักษ์ ตันติสุนทร ชี้แจงว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัด ปิ่นชำนานู จดทะเบียนจัดตั้งเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๑๑ ณ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทจังหวัดตาก สำนักงานตั้งอยู่เลขที่ ๑๘/๒๕ ถนนตากสิน ซอย ๕ ตำบลระแหง อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก มีหุ้นส่วน ๓ คน คือ นายจรัสศักดิ์ ลีมิตรพรต นางงามพิศ สุวรรณรักษ์ และนายรักษ์ ตันติสุนทร โดยมีนายจรัสศักดิ์ ลีมิตรพรต เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ มีวัตถุประสงค์ในการค้าอาวูรป็น กระสุนปืน ฯ หลังจากได้จดทะเบียนห้างหุ้นส่วน จำกัดแล้วได้ขอใบอนุญาตประกอบการค้าอาวูรป็น และกระสุนปืน แต่ไม่ได้รับอนุญาตจากทางราชการ ผู้ถูกร้องเป็นเพียงผู้ถือหุ้น ไม่มีตำแหน่งในห้างหุ้นส่วน กรณีไม่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๘ และนายจรัสศักดิ์ ลีมิตรพรต หุ้นส่วนผู้จัดการได้ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๒๕ ถือว่า ห้างหุ้นส่วนได้เลิกแล้วตามกฎหมาย

มีปัญหาต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องทั้งสิบคนมีตำแหน่งในห้างหุ้นส่วน หรือบริษัท ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๘ หรือไม่

กรณีบริษัท ศิรินครการทองเทีว จำกัด ที่อ้างว่านายสุรินทร์ พิศสุวรรณ ผู้ถูกร้องเป็น กรรมการนั้น ได้ความจากคำชี้แจงของผู้ถูกร้องว่า ตั้งแต่จดทะเบียนจัดตั้งบริษัท เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๓๓ บริษัทไม่เคยทำธุรกิจใดๆ ทั้งสิ้น ไม่เคยขอเลขประจำตัวผู้เสียภาษี ไม่เคยเรียกประชุม กรรมการ หรือผู้ถือหุ้น ไม่เคยทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ไม่เคยส่งงบดุลของบริษัทต่อกระทรวงพาณิชย์ นอกจากนี้ยังมีหนังสือจากกรมสรรพากรว่า ไม่พบแบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคล ภ.ง.ด. ๕๐ และ ภ.ง.ด. ๕๑ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ - ๒๕๔๒ และหนังสือจากสำนักงานทะเบียนการค้าจังหวัด นครศรีธรรมราช ว่าในช่วงระหว่างวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ถึงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๓ ตรวจสอบโดยการถามบุคคลที่อยู่อาศัยใกล้เคียงกับอาคารเลขที่ ๑๕๕/๑ ถนนศรีธรรมราช ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช (รายการนี้ที่ระบุในทะเบียนนิติบุคคลว่าเป็นที่ตั้ง สำนักงานบริษัท) ปรากฏว่าไม่มีที่ทำการของบริษัทตั้งอยู่ในสถานที่ดังกล่าว ไม่มีพนักงานปฏิบัติงานประจำ บริษัทไม่เคยส่งงบการเงินประจำปีต่อสำนักงานทะเบียนการค้าจังหวัดนครศรีธรรมราช จึงไม่ทราบว่ามีการประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นทุกระยะเวลาสิบสองเดือนตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ ซึ่งฟังประกอบ คำชี้แจงของผู้ถูกร้องแล้วมีน้ำหนักน่าเชื่อถือ เชื่อว่าบริษัท ศิรินครการทองเทีว จำกัด ไม่ได้ประกอบ ธุรกิจมานานแล้ว แม้ผู้ถูกร้องจะมีชื่อเป็นกรรมการอยู่ในบริษัทดังกล่าว ก็ไม่ถือว่าฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๘

กรณีบริษัท บ้านอาทิตย์ จำกัด บริษัท เอ. โอ. เอ็นเทอร์ไพรส์ จำกัด และบริษัท รังสิต น้ำผลไม้ จำกัด แยกพิจารณาดังนี้

บริษัท บ้านอาทิตย์ จำกัด ได้ความจากคำชี้แจงของ นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ ผู้ถูกร้องว่า ได้ทำหนังสือขอลาออกจากการเป็นกรรมการตั้งแต่วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๒ คณะกรรมการบริษัท ได้ประชุมกัน เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๒ มีมติให้ลาออกจากการเป็นกรรมการได้และได้โอนหุ้น ให้บุคคลอื่น คงเหลือ ๒,๕๐๐ หุ้น และการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๓ เห็นชอบการลาออกของผู้ถูกร้อง และการโอนหุ้นให้แก่บุคคลอื่น ๑๗,๕๐๐ หุ้น คงเหลือ ๒,๕๐๐ หุ้น ตามหนังสือรับรองของนายทะเบียน เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๓ ไม่มีชื่อผู้ถูกร้องเป็นกรรมการ

บริษัท เอ. โอ. เอ็นเทอร์ไพรส์ จำกัด ผู้ถูกร้องมีหุ้น ๑๕,๗๐๐ หุ้น เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ผู้ถูกร้องได้ขอลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท และเมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๒ นางบุญนำ อุไรรัตน์ และนายอภิวัฒน์ อุไรรัตน์ กรรมการบริษัทผู้มีอำนาจทำการแทน ได้ประชุมกัน เห็นชอบให้ผู้ถูกร้องลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทและโอนหุ้นให้ผู้อื่นทั้งหมด ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๓ มีการประชุมสามัญประจำปีผู้ถือหุ้นประจำปี ๒๕๕๒ สรุปว่าผลการดำเนินงาน ขาดทุน จึงจ่ายเงินปันผลและเห็นชอบให้ผู้ถูกร้องลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทและโอนหุ้น ให้บุคคลอื่น เห็นว่ามีเอกสารเป็นหลักฐานสนับสนุนประกอบคำชี้แจง มีวันเวลาแน่นอนน่าเชื่อถือ เชื่อได้ว่าผู้ถูกร้องลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท เอ. โอ. เอ็นเทอร์ไพรส์ จำกัด แล้ว

สำหรับบริษัท รังสิตน้ำผลไม้ จำกัด นั้น ผู้ถูกร้องชี้แจงว่า ได้ยื่นใบลาออกแล้วตั้งแต่วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๒ และชี้แจงเพิ่มเติมว่า เมื่อประมาณปี ๒๕๓๒ - ๒๕๓๓ ชาวสวนส้มรังสิต ประสบปัญหาาราคาส้มตกต่ำ จึงรวมตัวกันเพื่อจะจัดตั้งโรงงานน้ำผลไม้ เพื่อจำหน่ายทั้งภายในประเทศ และส่งออกโดยได้เชิญผู้ถูกร้องเป็นประธาน ผู้ถูกร้องเห็นว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชน จึงตกลงให้ ดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท และขอรับสนับสนุนในด้านการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการลงทุน หากได้รับการสนับสนุนก็จะดำเนินการต่อไป แต่ในเขตจังหวัดปทุมธานีนั้น สำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนไม่สามารถให้การส่งเสริมได้ ประกอบกับช่วงเวลาใกล้เคียงกันนั้นมีพายุไต้ฝุ่น เกิดฝนตกหนักและน้ำท่วมสวนส้มรังสิตได้รับความเสียหายมาก ทำให้ผลผลิตมีจำนวนลดลงและ สัมมีราคาสูงขึ้น ชาวสวนส้มไม่เดือดร้อนเรื่องราคาอีกต่อไป แต่การที่สัมมีราคาสูงทำให้ต้นทุนในการผลิต น้ำผลไม้สูงขึ้นจนเกินกว่าที่จะลงทุนได้ ผู้เริ่มโครงการเห็นว่าไม่ควรจะดำเนินการตั้งโรงงานน้ำผลไม้ต่อไป จึงตกลงใจเลิกกิจการที่เตรียมไว้ทั้งหมด เห็นว่ามีเหตุผลที่รับฟังได้ เชื่อว่าบริษัท รังสิตน้ำผลไม้ จำกัด ไม่ได้ดำเนินการแล้ว

กรณีบริษัท พี. เอส. ดี. เอ็น. จำกัด และบริษัท เคนซัง คอนสตรัคชั่น จำกัด นั้น นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ ผู้ถูกร้องได้อ้างส่งสำเนาใบลาออกจากการเป็นกรรมการทั้งสองบริษัท ๒ ฉบับ โดยลาออก

ในวันเดียวกันคือวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๓๓ โดย นายประพจน์ รักอารมณั กรรมการผู้จัดการบริษัท พี. เอส. ดี. เอ็น. จำกัด รับประทานหนังสือลาออกของผู้ถูกร้อง และนายเคนโซ่ ยามาโมโต้ กรรมการผู้จัดการบริษัท เคนซัง คอนสตรัคชั่น จำกัด ได้รับทราบการแสดงเจตนาของผู้ถูกร้องที่ขอลาออกจากกรรมการบริษัท นอกจากเอกสารดังกล่าวแล้ว ผู้ถูกร้องยังอ้างนายประพจน์ รักอารมณั กรรมการผู้จัดการบริษัท พี. เอส. ดี. เอ็น. จำกัด และนายเคนโซ่ ยามาโมโต้ กรรมการผู้จัดการบริษัท เคนซัง คอนสตรัคชั่น จำกัด เป็นพยานเบิกความสนับสนุนอีกว่า ได้รับใบลาออกจากการเป็นกรรมการของบริษัททั้งสองตามเวลาที่ระบุไว้ในใบลาออก เนื่องจากเป็นบริษัทขนาดเล็กมีพนักงานน้อย โดยเฉพาะนายเคนโซ่ นั้นอ้างว่าไม่ค่อยเข้าใจระเบียบและกฎหมายของประเทศไทยและมีการกิจทั้งภายในและต่างประเทศ จึงไม่ได้ดำเนินการยื่นจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการบริษัท เห็นว่าพยานหลักฐานของผู้ถูกร้องมีน้ำหนักและมีเหตุผลน่าเชื่อถือ เชื่อว่าผู้ถูกร้องได้ลาออกจากกรรมการบริษัท พี. เอส. ดี. เอ็น. จำกัด และบริษัท เคนซัง คอนสตรัคชั่น จำกัด แล้ว

กรณีบริษัท พริสมา อินโฟ จำกัด นั้น ได้ความจากคำชี้แจงของคุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ ผู้ถูกร้องว่า จดทะเบียนจัดตั้งบริษัทเมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๓๗ มีกรรมการบริษัท ๖ คน รวมทั้งผู้ถูกร้องด้วย เมื่อจัดตั้งแล้วบริษัทไม่ได้ดำเนินธุรกิจใดๆ เลย ต่อมาเมื่อปี ๒๕๓๙ ได้บอกนางปนัดดา เลิศล้ำอำไพ และนางสาวพาฝัน ศุภวานิช ว่าขอลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท แล้วได้อोनหุ้นให้แก่นางสาวพาฝัน และผู้ถูกร้องไม่ขอเกี่ยวข้องกับบริษัทอีกเพราะไม่มีความรู้ด้านธุรกิจบริษัทไม่มีพนักงาน ไม่มีทรัพย์สินใดๆ กรรมการบริษัท ๕ คนที่เหลือก็ตกลงกันว่าจะจดทะเบียนเลิกบริษัท ผู้ถูกร้องได้โทรศัพท์ถามนางสาวพาฝัน ก่อนเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเมื่อปี ๒๕๔๐ เรื่องการลาออกจากการบริษัท นางสาวพาฝันก็บอกว่าเรียบร้อยแล้ว โดยมีมติของที่ประชุมกรรมการเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๓๙ และต่อมาเมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ นายทะเบียนได้ออกหนังสือรับรองการเลิกบริษัทโดยระบุว่าการขอจดทะเบียนครั้งนี้เป็นไปตามมติที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นครั้งที่ ๒/๒๕๓๙ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๓๙ และมติที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นครั้งที่ ๓/๒๕๓๙ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๓๙ คำชี้แจงของผู้ถูกร้องมีเหตุผลเชื่อมโยงกันน่าเชื่อถือ หากไม่มีการลาออกและไม่เคลื่อนไหวในการเลิกบริษัทก็คงไม่มีการประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นถึง ๒ ครั้ง ก่อนนำไปจดทะเบียนเลิกบริษัทและก่อนที่นายทะเบียนจะออกหนังสือรับรองการเลิกบริษัท เชื่อว่าผู้ถูกร้องได้ลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทก่อนจะเลิกบริษัทอย่างเป็นทางการ

กรณีบริษัท พันธุ์ประสิทธิ์ จำกัด นั้น ได้ความจาก นายพิเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล ผู้ถูกร้องว่า ได้จดทะเบียนจัดตั้งบริษัทเมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๒๔ มีกรรมการบริษัท คือ ผู้ถูกร้อง นายอุเทน วรกุลชัย นายวิบูลย์ โมทเนียชาติ และนายแสงชัย แซ่เจี่ย บริษัทมีวัตถุประสงค์ที่จะซื้อไม้ซุงจาก

ต่างประเทศมาแปรรูปจำหน่าย แต่มีปัญหาในการนำเข้า บริษัทประกอบการค้าขาดทุนตลอดมาจนหมดทุนในปี ๒๕๒๗ และได้เลิกกิจการเมื่อปี ๒๕๒๘ ส่งบการเงินครั้งสุดท้ายเมื่อปี ๒๕๒๘ หลังจากนั้นก็ได้ดำเนินกิจการใดๆ ไม่มีผู้บริหาร ไม่มีทรัพย์สินใดๆ ไม่มีสำนักงานให้ติดต่อได้ กรรมการบริษัทและผู้ถือหุ้นได้มีมติให้เลิกกิจการตั้งแต่ปี ๒๕๒๘ กรรมการผู้จัดการ คือนายอุเทน ได้ถึงแก่กรรมไปนานแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๓๖ โรงเลื่อยและสำนักงานบริษัทถูกรื้อถอนไป ปัจจุบันใช้เป็นสถานที่ประกอบกิจการอู่ต่อเรือ ขณะนี้ไม่มีบริษัทแล้ว ตามหนังสือรับรองของสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๓ ที่แจ้งว่า บริษัทขาดส่งบการเงินปี ๒๕๔๒ นั้น หมายความว่า ความจริงไม่ได้ส่งบการเงินตั้งแต่ปี ๒๕๒๘ ติดต่อกันจนถึงปี ๒๕๔๒ แล้ว เกี่ยวกับการเลิกบริษัทนั้น ได้มอบหมายให้นายอุเทน กรรมการผู้จัดการไปดำเนินการเลิกบริษัท แต่นายอุเทน ถึงแก่กรรมเสียก่อน ไม่เคยทราบว่านายอุเทน ยังไม่ได้ไปจดทะเบียนเลิกบริษัท เห็นว่าคำชี้แจงของผู้ถูกร้องมีเหตุผลเป็นขั้นเป็นตอนน่าเชื่อถือ ประกอบกับตามหนังสือของกรมสรรพากรได้แจ้งมายังศาลรัฐธรรมนูญว่า ไม่พบแบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคล ภ.ง.ด. ๕๐ และ ภ.ง.ด. ๕๑ ของบริษัท พันธุ์ประสิทธิ์ จำกัด ตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ - ๒๕๔๒ จึงเชื่อได้ว่า บริษัทดังกล่าวได้เลิกประกอบกิจการแล้ว เพียงแต่ยังไม่ได้จดทะเบียนเลิกบริษัทเท่านั้น

กรณีห้างหุ้นส่วนจำกัด สวนพะยอม บริษัท งามดูพลี จำกัด และบริษัท พันธุ์ทิพย์ พาร์ก จำกัด แยกพิจารณาดังนี้

ห้างหุ้นส่วนจำกัด สวนพะยอม ได้ความจากคำชี้แจงของ หม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร ผู้ถูกร้องว่า เคยเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการห้างหุ้นส่วนจำกัด สวนพะยอม ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ได้ลาออกจากหุ้นส่วนผู้จัดการกับพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุขุมมาภินันท์ ผู้เป็นหุ้นส่วนเพื่อเข้ารับตำแหน่งทางการเมือง ขณะลาออกจากหุ้นส่วนผู้จัดการนั้น ห้างหุ้นส่วนจำกัด สวนพะยอมหยุดประกอบกิจการไปแล้ว โดยหยุดประกอบกิจการตั้งแต่ปี ๒๕๓๕ นอกจากคำชี้แจงดังกล่าว ผู้ถูกร้องยังมีเอกสารที่อ้างคือสำเนาหนังสือขอลาออกจากตำแหน่งหุ้นส่วนผู้จัดการห้างหุ้นส่วนจำกัด สวนพะยอม ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ รายงานการประชุมผู้เป็นหุ้นส่วนปี ๒๕๔๐ ปี ๒๕๔๑ และปี ๒๕๔๒ และรายงานการประชุมวิสามัญผู้เป็นหุ้นส่วน ครั้งที่ ๑/๒๕๔๐ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ซึ่งที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ผู้ถูกร้องลาออกจากการเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการได้ ซึ่งฟังประกอบคำแถลงของผู้ถูกร้องให้มีน้ำหนักยิ่งขึ้น เชื่อได้ว่าผู้ถูกร้องได้ลาออกจากหุ้นส่วนผู้จัดการห้างหุ้นส่วนจำกัด สวนพะยอม ก่อนดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี

บริษัท งามดูพลี จำกัด ผู้ถูกร้องชี้แจงว่า ได้เป็นกรรมการบริษัทตั้งแต่ปี ๒๕๓๔ มีนายวีรพิชย์ สารกิจปรีชา และนายฐิติวัฒน์ โปษยานนท์ เป็นกรรมการบริษัทร่วมด้วย นายฐิติวัฒน์ กรรมการผู้จัดการ บริหารงานไม่โปร่งใส ผลการประกอบการขาดทุนมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ นายวีรพิชย์ ลาออกจากกรรมการ บริษัทเมื่อปี ๒๕๓๖ อีก ๒ ปีต่อมา ผู้ถูกร้องก็ลาออกจากกรรมการเช่นเดียวกัน ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๔๐ นายฐิติวัฒน์ได้ขายอาคารที่ทำการของบริษัทไป ผู้ซื้อได้ประกอบการค้าประเภท ชัก อบ รีด เสื้อผ้า มีชื่อร้าน “ว็อช เฮาส์ ชัก อบ รีด” นายฐิติวัฒน์ได้ประกอบอาชีพและมีภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่มานานแล้วแต่ไม่ได้จดทะเบียนเลิกบริษัท นอกจากคำชี้แจงดังกล่าวผู้ถูกร้อง ยังได้อ้างส่งสำเนาสัญญาซื้อขายที่ดินและอาคารที่ทำการของบริษัท เลขที่ ๓๒๑/๓๘ ถนนนางลิ้นจี่ แขวงช่องนนทรี เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร และภาพถ่ายประกอบ ตามคำชี้แจงมีเหตุผลให้เชื่อได้ว่าบริษัทไม่ได้ประกอบธุรกิจมาเป็นเวลานานแล้ว ซึ่งประกอบคำชี้แจงให้มีน้ำหนักยิ่งขึ้น และเชื่อว่า ผู้ถูกร้องได้ลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทแล้ว

เกี่ยวกับบริษัท พันธุ์ทิพย์ พาร์ค จำกัด นั้น ผู้ถูกร้องเป็นกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๓๕ กรรมการมี ๕ คน ตามข้อบังคับของบริษัท กรรมการจะต้องออกจากตำแหน่ง จำนวนหนึ่งในสามเมื่อมีการประชุมสามัญครั้งแรกในทุกๆ ปีต่อไป โดยกรรมการที่ออกไปนั้นอาจได้รับเลือกเข้ารับตำแหน่งอีกได้ นับแต่ครบวาระและออกจากตำแหน่งกรรมการเมื่อปี ๒๕๓๗ บริษัทไม่เคยติดต่อให้ผู้ถูกร้องเข้าร่วมประชุมกรรมการอีกเลย และไม่เคยแจ้งให้ทราบถึงการแต่งตั้งผู้ถูกร้อง กลับเข้าเป็นกรรมการบริษัทอีก นอกจากคำชี้แจงดังกล่าว นายจตุรงค์ เตชะกำพุ และนายยุคล ภมรมนตรี ในฐานะกรรมการผู้มีอำนาจของบริษัท พันธุ์ทิพย์ พาร์ค จำกัด ได้ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ เป็นลายลักษณ์อักษรอีกว่า ผู้ถูกร้องเป็นกรรมการบริษัทครบวาระแล้วตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ บริษัทได้ให้เกียรติเลือกผู้ถูกร้องกลับเข้าดำรงตำแหน่งทุกครั้งที่ครบวาระ แต่บริษัทไม่เคยแจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบ และผู้ถูกร้องไม่เคยติดต่อหรือทำการใดๆ ให้แก่บริษัท ในฐานะที่เป็นกรรมการบริษัท นับแต่ครบวาระในปี ๒๕๓๗ ซึ่งมีน้ำหนักและเหตุผลเชื่อถือว่า หลังจากปี ๒๕๓๗ ผู้ถูกร้องไม่ทราบถึงการได้รับเลือกเป็นกรรมการบริษัทอีก และไม่เคยตกลงที่จะเป็นกรรมการบริษัท ถือไม่ได้ว่าผู้ถูกร้องยังเป็น กรรมการบริษัท พันธุ์ทิพย์ พาร์ค จำกัด ในขณะที่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี

กรณีบริษัท อิมโพลีคส์ จำกัด และบริษัท โรแยล โฮลดิ้งส์ จำกัด นั้น ได้รับความจากคำชี้แจงของนายประดิษฐ์ ภัทรประสิทธิ์ ผู้ถูกร้องว่า ได้มีหนังสือขอลาออกจากการเป็นกรรมการของบริษัท อิมโพลีคส์ จำกัด ต่อประธานกรรมการบริษัทเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๔๐ ขอให้มีผลในวันเดียวกัน และได้มีหนังสือขอลาออกจากการเป็นกรรมการของบริษัท โรแยล โฮลดิ้งส์ จำกัด ต่อประธานกรรมการ

บริษัท เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ขอให้มีผลในวันเดียวกัน ได้ส่งสำเนาหนังสือขอลาออกจาก
การเป็นกรรมการบริษัททั้งสองให้เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ก่อนที่จะมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ
แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม นอกจากคำชี้แจงดังกล่าว นางสาวศุภลักษณ์ อัมพช
กรรมการบริษัท อิมโพลีคซ์ จำกัด ได้ส่งสำเนาเอกสารของบริษัท อิมโพลีคซ์ จำกัด คือหนังสือ
แจ้งการลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทของผู้ถูกร้อง เอกสารลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๐
รายงานการประชุมคณะกรรมการบริษัท รายงานการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัทปี ๒๕๕๐ ถึงปี
๒๕๕๒ และรายงานการประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัทครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม
๒๕๕๓ โดยหนังสือลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทของผู้ถูกร้องมีการจดแจ้งว่ารับทราบและอนุมัติ
โดยนางสาวศุภลักษณ์ เป็นผู้ลงลายมือชื่อไว้เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๐ สำหรับรายงานการประชุม
คณะกรรมการบริษัทนั้น ได้ระบุว่ารับทราบเห็นชอบและอนุมัติให้ลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทได้
ส่วนบริษัท โรแยล โฮลดิ้งส์ จำกัด นั้น นางฤดีรัตน์ สังฆะทรัพย์ กรรมการบริษัทก็ส่งสำเนาเอกสาร
เป็นชุดทำนองเดียวกันกับเอกสารของบริษัท อิมโพลีคซ์ จำกัด โดยในหนังสือแจ้งการลาออกจาก
กรรมการบริษัทของผู้ถูกร้อง ระบุว่าได้รับหนังสือลาออกเรียบร้อยแล้ว ส่วนรายงานการประชุมกรรมการ
บริษัทก็จดแจ้งว่ารับทราบและอนุมัติให้ลาออก ทั้งคำชี้แจงและเอกสารดังกล่าวฟังได้สอดคล้องกัน
เชื่อได้ว่าผู้ถูกร้องได้ลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทของทั้ง ๒ บริษัทเรียบร้อยแล้วก่อนดำรงตำแหน่ง
รัฐมนตรี

กรณีบริษัท โมบาย เทล จำกัด และบริษัท สุพีเรีย ออดิโอ จำกัด นั้น นายไชยา สะสมทรัพย์
ผู้ถูกร้องชี้แจงว่า เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๓๘ ผู้ถูกร้องได้ยื่นหนังสือขอลาออกต่อกรรมการ
ผู้จัดการบริษัท โมบาย เทล จำกัด ขอให้ผลในวันเดียวกัน กรรมการบริษัทประชุมในวันที่ผู้ถูกร้อง
ขอลาออกตามรายงานการประชุมกรรมการบริษัทครั้งที่ ๑/๒๕๓๐ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๓๘
มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ผู้ถูกร้องลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทได้ และเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๒
ผู้ถูกร้องได้ยื่นหนังสือขอลาออกต่อประธานกรรมการบริษัท สุพีเรีย ออดิโอ จำกัด ขอให้ผลใน
วันเดียวกันกรรมการบริษัทประชุมกันเมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๒ มีมติให้ผู้ถูกร้องลาออกจาก
กรรมการบริษัทได้ เมื่อลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัททั้งสองแล้ว ผู้ถูกร้องไม่เคยเข้าไปเกี่ยวข้อง
หรือรู้เห็นการกระทำใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริษัททั้งสองอีก นอกจากนี้ ผู้ถูกร้องยังมีนายวราศักดิ์
กมลโชติรส ประธานกรรมการบริษัท สุพีเรีย ออดิโอ จำกัด เมื่อกความประกอบเอกสารรับรองหนังสือ
ขอลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทของผู้ถูกร้อง และรายงานการประชุมกรรมการบริษัทเมื่อวันที่ ๕
กรกฎาคม ๒๕๔๒ และนางวิลาวรรณ เถลิงศักดิ์ดาเดช กรรมการผู้จัดการบริษัท โมบาย เทล จำกัด

เบิกความประกอบเอกสารรับรองหนังสือขอลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทของผู้ถูกร้อง และรายงานการประชุมกรรมการบริษัทเมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๓๘ ซึ่งฟังประกอบคำชี้แจงของผู้ถูกร้องได้ มั่นคงว่า ผู้ถูกร้องได้ลาออกจากการเป็นกรรมการของบริษัททั้งสองเรียบร้อยแล้ว แต่ยังไม่มีการจดทะเบียนทางทะเบียน บริษัทเพิ่งจะยื่น และนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทได้รับจดทะเบียนให้ผู้ถูกร้องออกจากราชการบริษัท โมบาย เทล จำกัด ในวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๓

กรณีห้างหุ้นส่วนจำกัด พลังงานไทย นั้น ได้ความจาก นายวัฒนา อัสวเหม ผู้ถูกร้องว่า ได้จดทะเบียนห้างหุ้นส่วน เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๑๓ ผู้ถูกร้องได้เข้าถือหุ้นจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท และดำรงตำแหน่งหุ้นส่วนผู้จัดการเมื่อปี ๒๕๑๔ จนกระทั่งปี ๒๕๑๗ ได้ลาออกจากการเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการแต่ยังคงถือหุ้นประเภทจำกัดความรับผิดชอบ ต่อมาปี ๒๕๑๘ ได้โอนหุ้นทั้งหมดให้แก่ นายสมพร อัสวเหม ปี ๒๕๑๘ ได้กลับเข้าไปถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนจำกัด พลังงานไทย และเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการอีกครั้งหนึ่ง ปี ๒๕๒๓ ห้างฯ ประสบภาวะขาดทุน จึงได้ปิดกิจการ และไม่ได้ประกอบการค้าหรือธุรกิจอื่นใด ผู้ถูกร้องไม่ได้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการดำเนินการของห้างหุ้นส่วนจำกัด พลังงานไทย จนกระทั่งวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ ผู้ถูกร้องจึงได้ลาออกจากรับตำแหน่งหุ้นส่วนผู้จัดการ พร้อมทั้งโอนหุ้นทั้งหมดให้แก่ นายสุพจน์ เหลืองธรรมธาดา และได้ทำสัญญาหุ้นส่วนแก้ไขเพิ่มเติมในวันนั้น โดยให้นายสุพจน์เป็นหุ้นส่วนไม่จำกัดความรับผิดชอบ และดำรงตำแหน่งหุ้นส่วนผู้จัดการ นายสุพจน์ไม่ได้นำสัญญาหุ้นส่วนแก้ไขเพิ่มเติมไปจดทะเบียน เพิ่งจะไปดำเนินการจดทะเบียนเมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ เห็นว่าคำชี้แจงของผู้ถูกร้องมีเหตุผล นอกจากนี้ นายสุพจน์ และนายวิรัช ศรีอินทรสุทธิ ยังเบิกความสนับสนุนอีกว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัด พลังงานไทย ไม่ได้ประกอบกิจการมานานประมาณ ๑๕ ปีแล้ว เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ หุ้นส่วน ๔ คน ได้ประชุมกันแล้วตกลงโอนหุ้นของผู้ถูกร้อง นายสมพร อัสวเหม และนายสมบูรณ์ อัสวเหม ให้แก่นายสุพจน์ และมีมติให้นายสุพจน์ เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ประชุมกันนั้น และมอบหมายให้นายสุพจน์ ดำเนินการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงแก้ไขสัญญาหุ้นส่วนที่สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทจังหวัดพิษณุโลก แต่เนื่องจากสถานะเศรษฐกิจตกต่ำ ห้างหุ้นส่วนจำกัด พลังงานไทย จึงไม่ดำเนินธุรกิจใดๆ และนายสุพจน์ หลงลืมจึงไม่ได้ดำเนินการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงแก้ไขสัญญาตามที่ได้รับมอบหมาย พยานหลักฐานของผู้ถูกร้องมีน้ำหนักน่าเชื่อถือ เชื่อว่าผู้ถูกร้องได้ลาออกจากรับตำแหน่งหุ้นส่วนจำกัด พลังงานไทย เรียบร้อยแล้ว

สำหรับกรณีห้างหุ้นส่วนจำกัด ปิ่นชำนานู นั้น นายรักษ์ ดันตีสุนทร ผู้ถูกร้องได้ชี้แจงว่าเป็นเพียงหุ้นส่วนของห้างหุ้นส่วนจำกัด ปิ่นชำนานู ไม่ได้มีตำแหน่งในห้างหุ้นส่วนดังกล่าวแต่อย่างใด ผู้เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการของห้างหุ้นส่วนจำกัด ปิ่นชำนานู คือ นายจรัสศักดิ์ ลิ้มทรงพรต แต่นายจรัสศักดิ์

ถึงแก่กรรม เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๒๕ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ปิ่นชำนานู ได้เลิกไปโดยผลทางกฎหมายแล้ว กรณีนี้จึงไม่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๘ ที่จะร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้ตามมาตรา ๒๑๖

ประเด็นตามคำร้องที่ได้วินิจฉัยมาเป็นลำดับนั้น เห็นว่า พยานหลักฐานของผู้ถูกร้องทุกคนมีน้ำหนักน่าเชื่อถือ เชื่อว่าผู้ถูกร้องทั้งหมดได้ลาออกหรือพ้นจากการเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการของห้างหุ้นส่วนจำกัดและกรรมการของบริษัท ก่อนที่จะดำรงตำแหน่งทางการเมือง (รัฐมนตรี) ผู้ร้องแถลงแต่เพียงว่าตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏ มีรัฐมนตรีสิบคนดำรงตำแหน่งเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือเป็นกรรมการในบริษัทโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน อันเป็นการต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๘ โดยไม่มีพยานอื่นสนับสนุน คำร้องของผู้ร้องจึงไม่มีน้ำหนักให้รับฟังได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องทั้งสิบคนมิได้กระทำการอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๘ ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องทั้งสิบคน จึงยังไม่สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๖ วรรคหนึ่ง (๖)

นายอุระ หวังอ้อมกลาง
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ